

Rapport: Allmänhetens syn på orientering

Svenska Orienteringsförbundet: Annichen Kringstad
Synovate: Agneta Hallström/Camilla Olsson

Mars 2011
S-119834

© 2011. Synovate Ltd. All rights reserved.

The concepts and ideas submitted to you herein are the intellectual property of Synovate Ltd. They are strictly of confidential nature and are submitted to you under the understanding that they are to be considered by you in the strictest of confidence and that no use shall be made of the said concepts and ideas, including communication to any third party without Synovate's express prior consent and/or payment of related professional services fees in full.

Upplägg av undersökningen & Målgrupp

- Undersökningen har genomförts i en webbpanel (den av Norstats paneler som ej är självrekryterad).
- Val av insamlingsmetod baseras på:
 - Fokus på att få ett rikt arbetsmaterial som man kan arbeta med internt och i diskussioner med partners –webben fungerar mycket bra också när det gäller att få värdefull input via öppna svar
 - Kostnadseffektivitet - betydligt fler frågor kan ställas jmfrt med i en telefonundersökning
- Internetpanelerna är rikstäckande, men inte fullt ut riksrepresentativa då de, av naturliga skäl, begränsas till Internetanvändare.
- Totalt genomfördes 1007 intervjuer, vilket medger nedbrytning på region.
- Målgrupp: personer i åldern 16-75 år
- Intervjuerna var cirka 15 minuter.

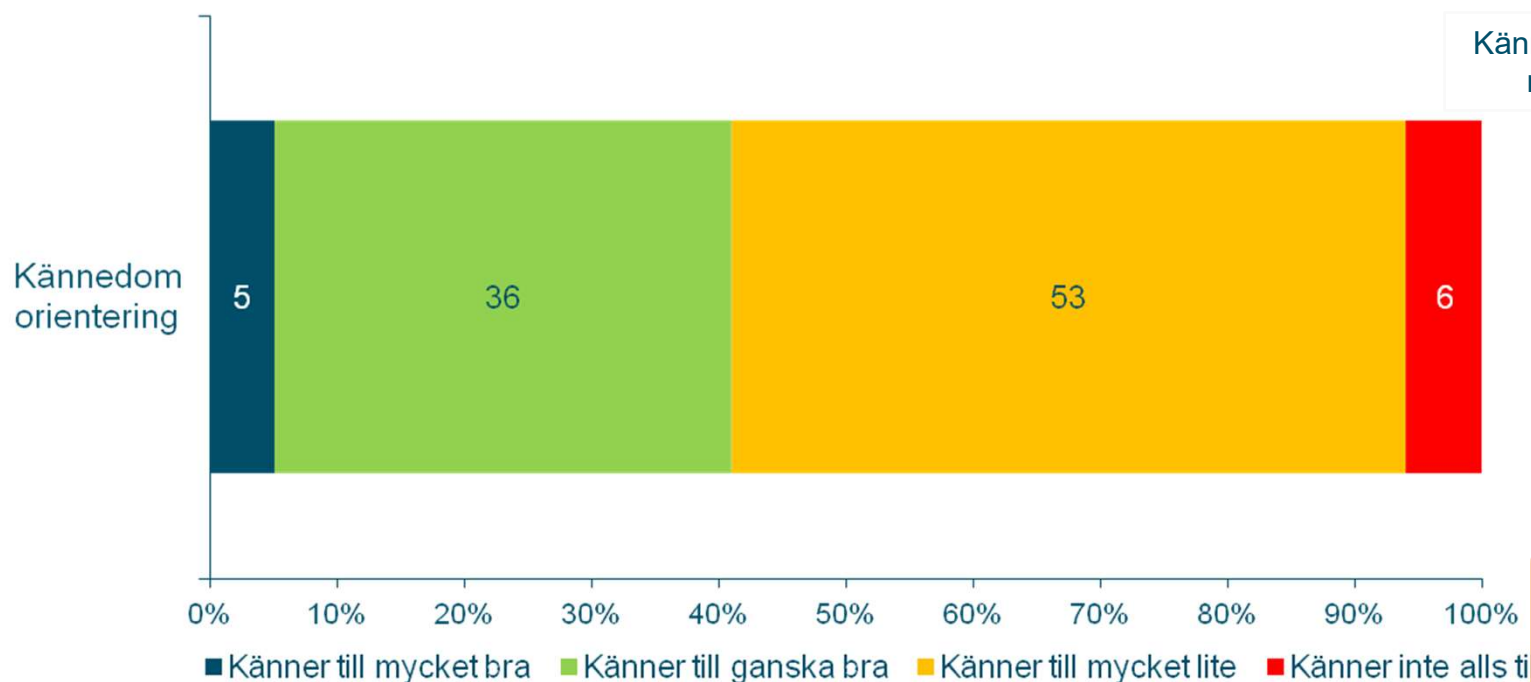

Kännedom & Kontaktytor

4 av 10 uppger att de känner till orientering ganska eller mycket bra, med betoning på *ganska* bra. Män och personer över 60 år känner till orientering i högre grad än kvinnor och yngre personer.

F2. Vilket stämmer bäst in på dig när det gäller orientering?

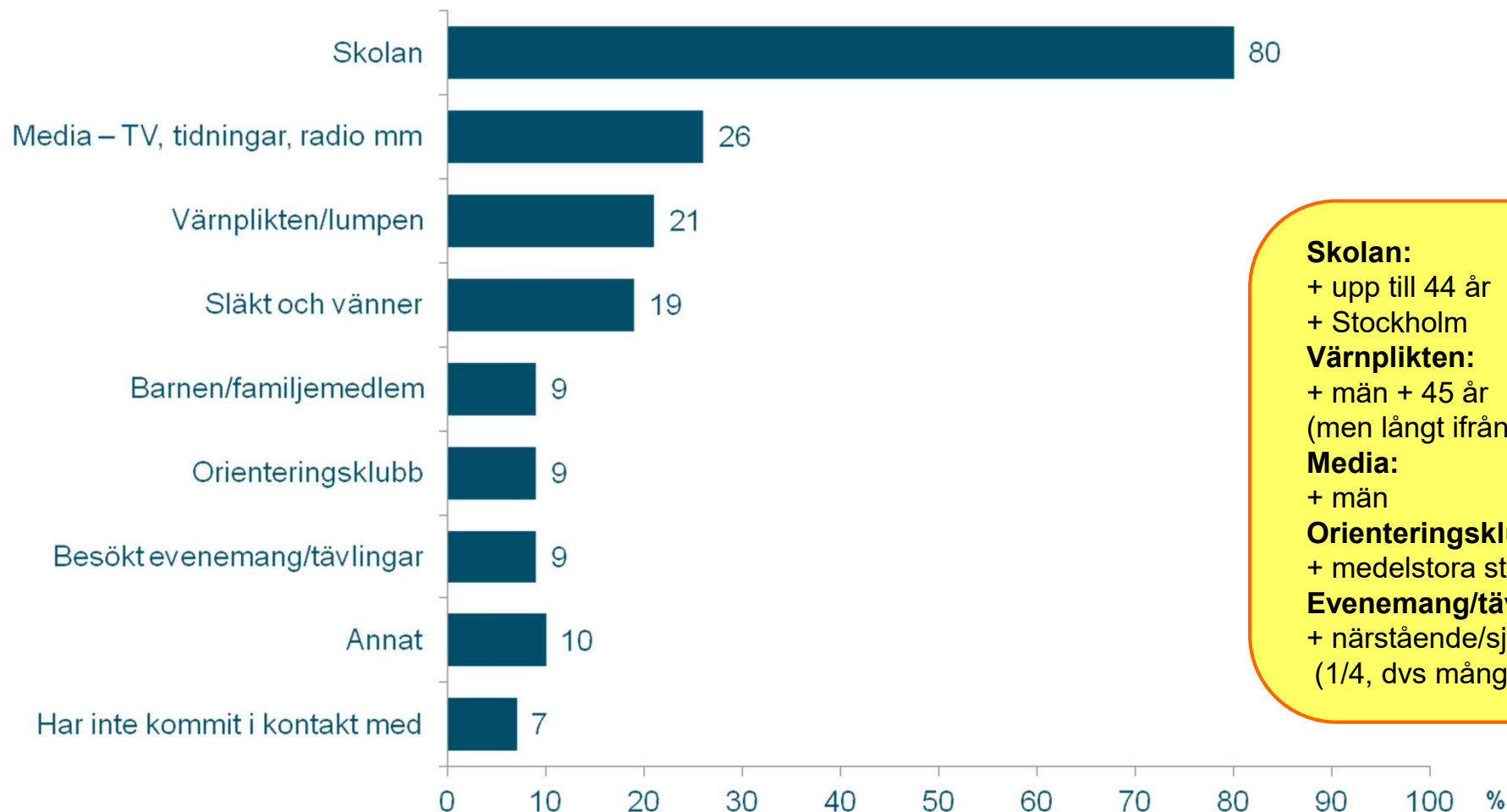
Upplevd kännedom:

- + Ökar med inkomst
- + Känner någon som orienterar
- ++ Närstående orienterar
- ++ Orienterar/orienterat själv
- + De som motionerar
- + Ute i skog och mark

Långt ifrån alla som har en närhet till orienteringen på något sätt svarar mycket bra

Drygt 9 av 10 har kommit i kontakt med orientering på något sätt. Skolan är det vanligaste stället för att komma i kontakt med orientering. En bra bit därefter kommer Media och Värnplikten.

F4. Hur har du själv kommit i kontakt med orientering?

Skolan:

+ upp till 44 år
+ Stockholm

Värnplikten:

+ män + 45 år
(men långt ifrån alla nämner)

Media:

+ män

Orienteringsklubb:

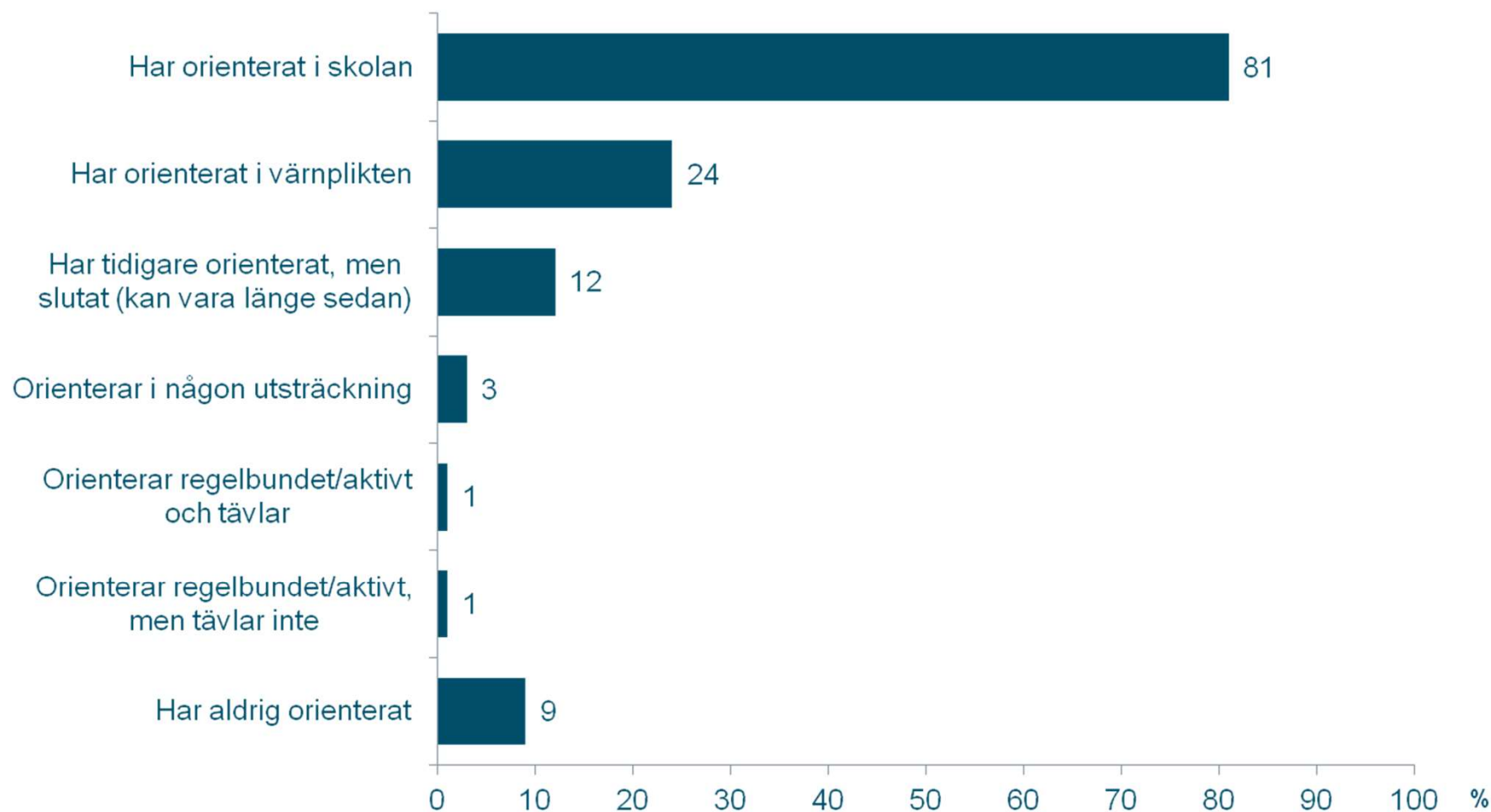
+ medelstora städer/tätort

Evenemang/tävlingar:

+ närstående/själv aktiv
(1/4, dvs många som inte varit)

5% uppger att de orienterar minst i någon utsträckning. Fler män än kvinnor orienterar.

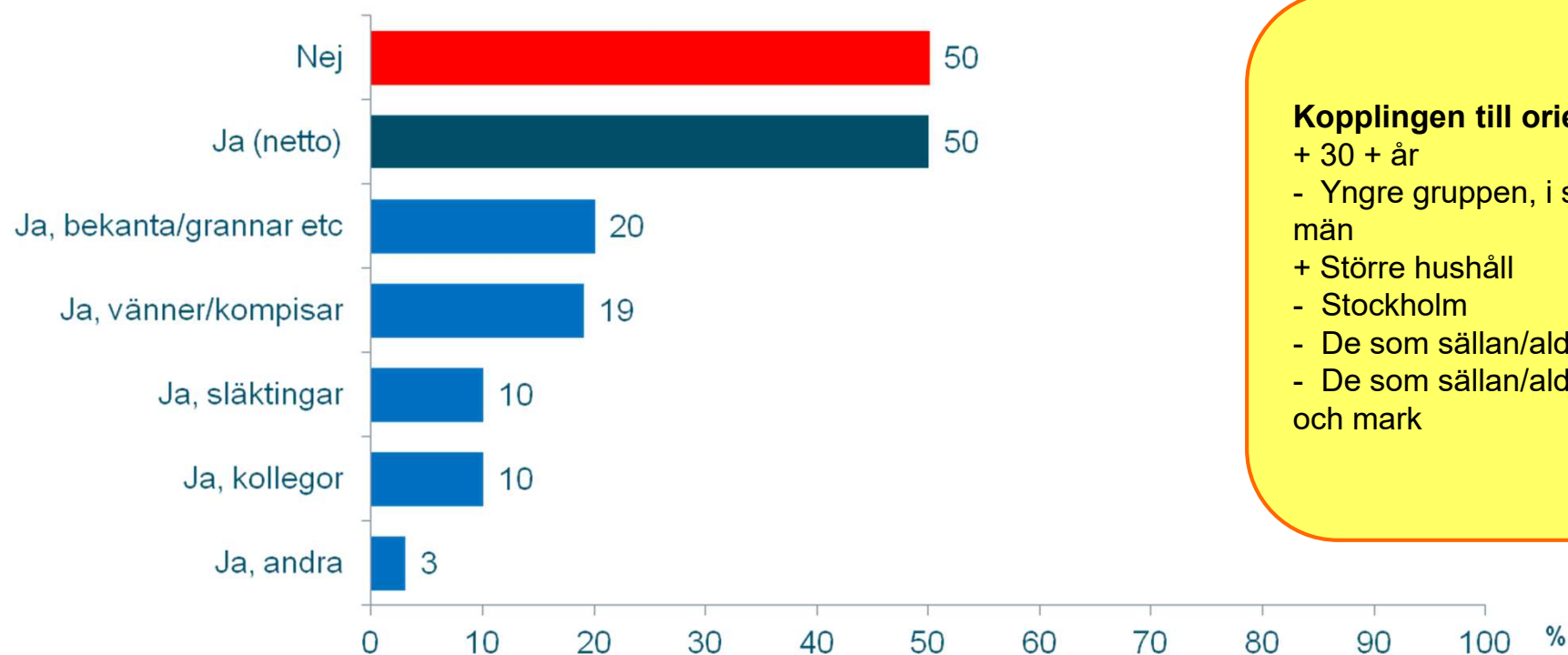
F5a. Vilket av följande alternativ stämmer bäst när det gäller orientering för egen del?

Bas: Samtliga (n=1007)

Hälften känner någon som orienterar. Äldre känner i högre utsträckning någon som orienterar än yngre.

F6. Känner du några som orienterar? (Flera svar tillåtna)

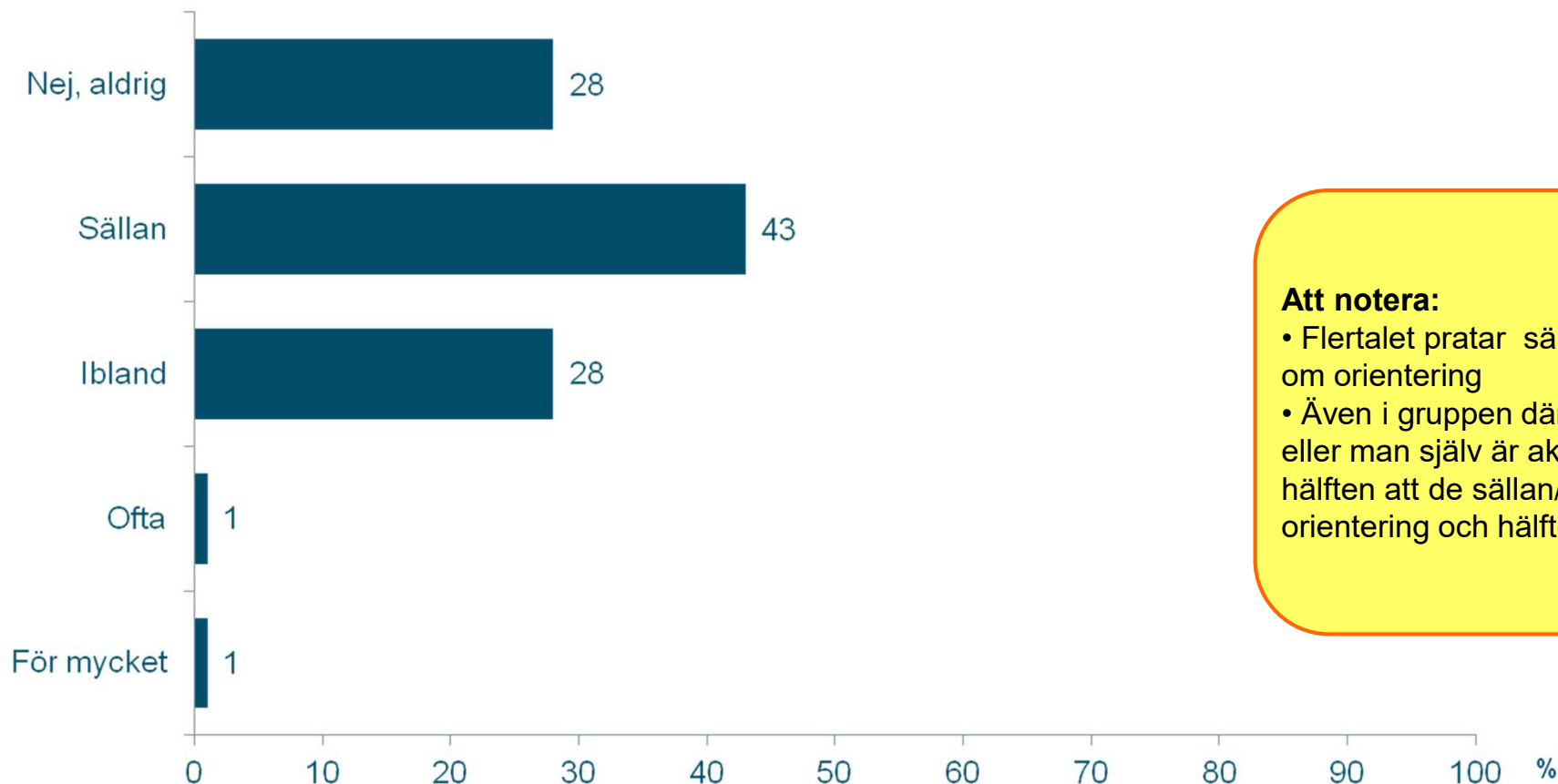
Kopplingen till orientering:

- + 30 + år
- Yngre gruppen, i synnerhet män
- + Större hushåll
- Stockholm
- De som sällan/aldrig motionerar
- De som sällan/aldrig är i skog och mark

Orientering – inget givet samtalsämne.

Av dem som känner någon som orienterar pratar majoriteten (7 av 10) sällan eller aldrig om orientering. De som pratar mest om orientering är män 60+.

F7. Brukar ni prata om orientering?

Att notera:

- Flertalet pratar sällan/aldrig om orientering
- Även i gruppen där närstående eller man själv är aktiv svarar hälften att de sällan/aldrig pratar orientering och hälften svarar "ibland"

Associationer och Attityder

Orientering – Spontana tankar

En mångfacetterad bild, främst med positiva förtecken

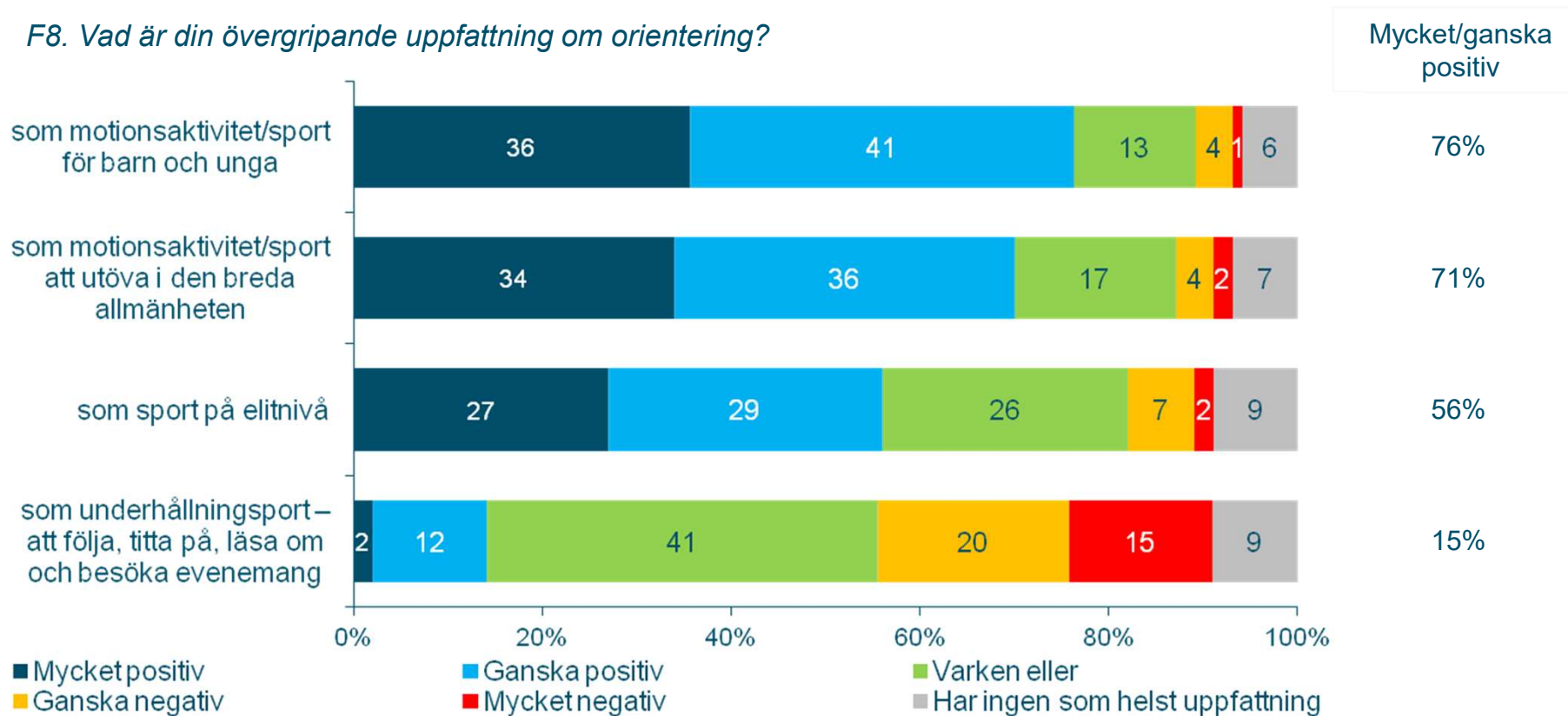
- Skog, natur och frisk luft – sunt och ”elementen”
- Motion och idrott – hälsa och springa
- Intellectet – problemlösning och kombination, associationer till andra områden där man orienterar sig (ex/i ett ämne)
- Bred sport – alla kan delta
- I vissa avseenden polariserat, där den positiva sidan dock överväger:
 - Bra och dåliga erfarenheter (där skolan är helt avgörande)
 - Beundransvärt eller ”nördigt”
 - Roligt eller tråkigt
 - Jobbigt och besvärligt eller skönt/utmaning

Förekomst av ett antal stickord:

- 46% skog
- 23% springa
- 20% sport
- 19% karta
- 17% kompass
- 12% natur
- 8 % idrott
- 8% frisk
- 7% hitta
- 6% kontroll
- 6% tråkig
- 5% motion
- 4% tävling
- 4 % friluft

Orientering uppfattas överlag som positivt. Framförallt som motionsaktivitet/sport för unga.

F8. Vad är din övergripande uppfattning om orientering?

Vad kännetecknar orienterare?

Friluftsmänniskor

- Älskar naturen – skog och mark
- Frisk luft

Fysiskt presterande

- Vältränade
- Sportiga

Intellektuellt presterande

- Lösa problem/hitta
- Läsa kartan

Välmående

- Frisk och sund
- Attityd

Tävlingsinriktade

- Målmedvetna
- Energiska
- Uthålliga
- Utmaningar

Kombinationen är nyckeln

- Naturen + Motion + Problemlösning

Allra oftast med positiva förtecken, men finns vissa inslag av...

- Tråkiga
- Överdrivet
- Skogsmulle
- Hurtigt och präktigt

En polariserad bild av det sociala:

- Ensamvargar/individualister
- Familj och gemenskap - inkluderade

Förekomst av ett antal stickord:

- 28% natur
- 14% intresserad av...
- 13% friluftsmänniskor
- 11% bra/duktiga på hitta/kartan
- 10% sport(iga)
- 8% friska
- 8% vältränade
- 8% tävling
- 7% skog
- 4% hurtiga/hurtbullar
- 3% sund
- 2% ensam
- 2% familj

Orienteraren – Ett axplock av "kärleksfulla" beskrivningar

Aktiva människor som vill kombinera sport och naturliv

Snabbtänkta & har bra kondis

vana vid strapatser och har en fin sammanhållning i familjen

Folk som vill kombinera tankeverksamhet med motion

Målinriktade människor som älskar naturen och som också håller sig utomordentligt väl i trim

Friluftsmänniskor som gillar att röra på sig. Man gillar utmaningar

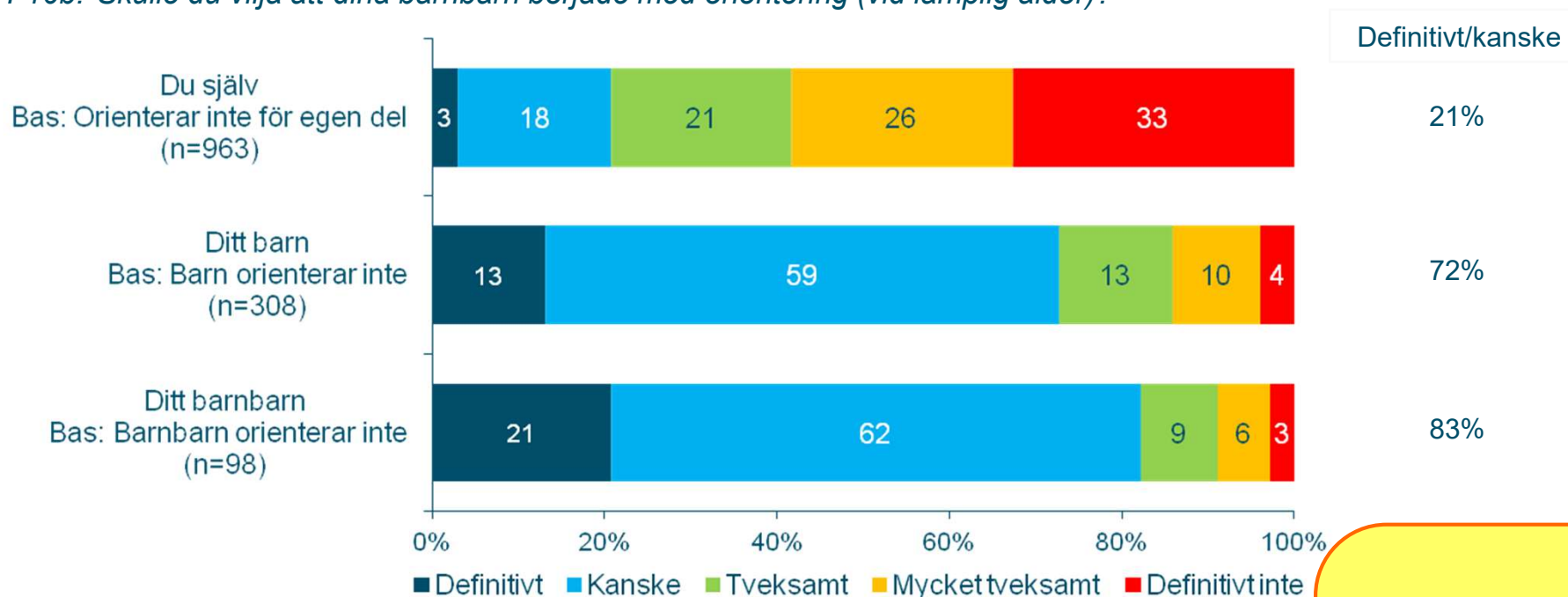
Friluftsmänniskor som älskar att tänja på gränserna för sin förmåga

Intresset för att själv börja orientera är begränsat - men finns hos några. Relativt många skulle dock vilja att barn eller barnbarn började med orientering.

F9a. Skulle du kunna tänka dig att börja orientera?

F10a. Skulle du vilja att dina barn började med orientering (vid lämplig ålder)?

F10b. Skulle du vilja att dina barnbarn började med orientering (vid lämplig ålder)?

Intresse:

- + god kännedom om orientering
- + känner någon som orienterar
- + yngre kvinnor (16-29 år)
- + män i åldern 30-44 år
- + motionerar ofta
- + ute i skog och mark

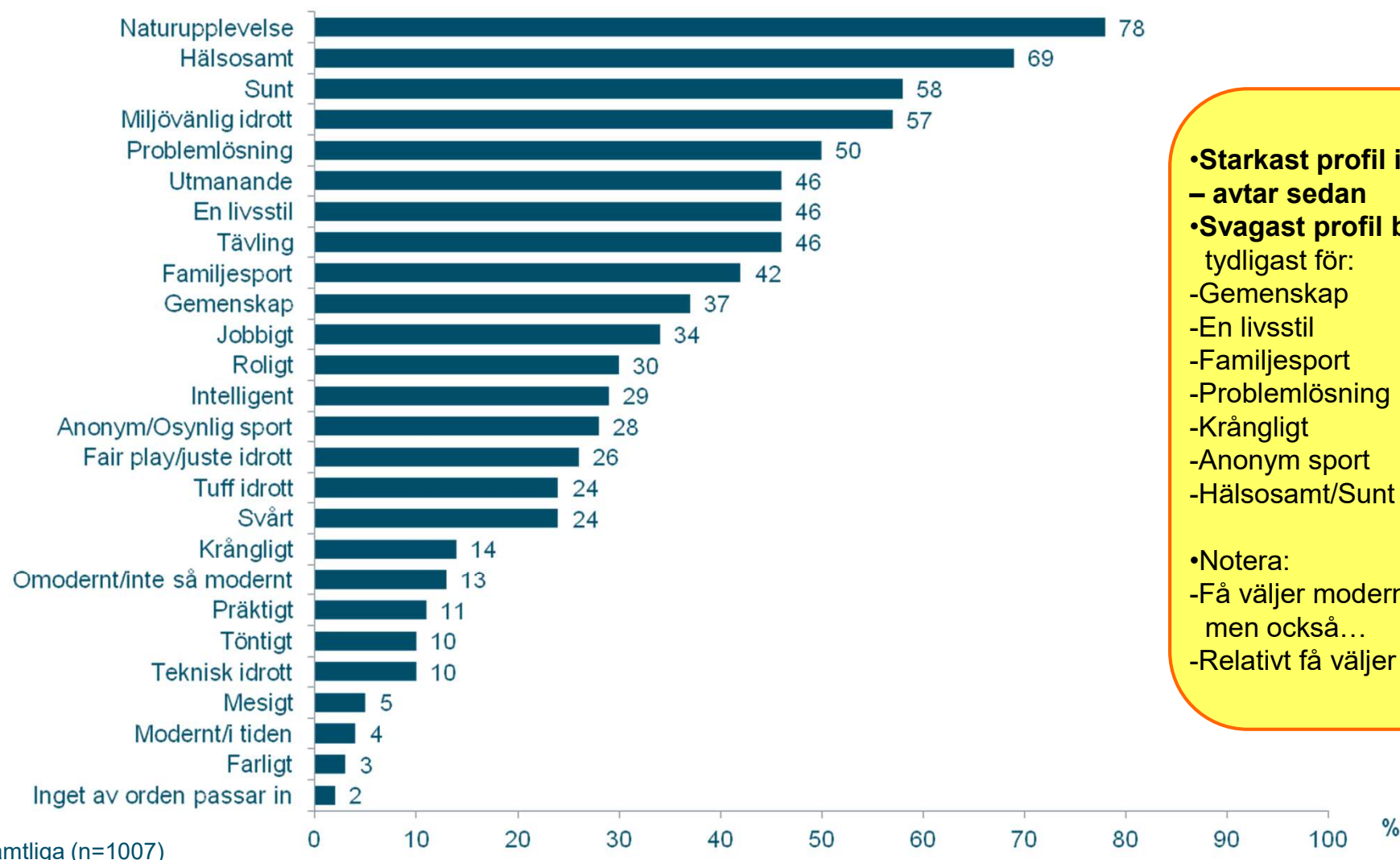

Tankar och känslor Möjligheter och hinder

Tre teman står ut: Natur&Miljö, Hälsosamt&Sunt samt Problemlösning &Utmaning.

Men även den social dimensionen – livsstil, gemenskap och familj.

F11. Orientering kan väcka olika tankar och känslor. Vilka tankar och känslor har du inför orientering? Du kan välja så många eller få ord du vill som du tycker passar in på dina tankar och känslor inför orientering.

•Starkast profil i äldsta gruppen

– avtar sedan

•Svagast profil bland yngre,

tydligast för:

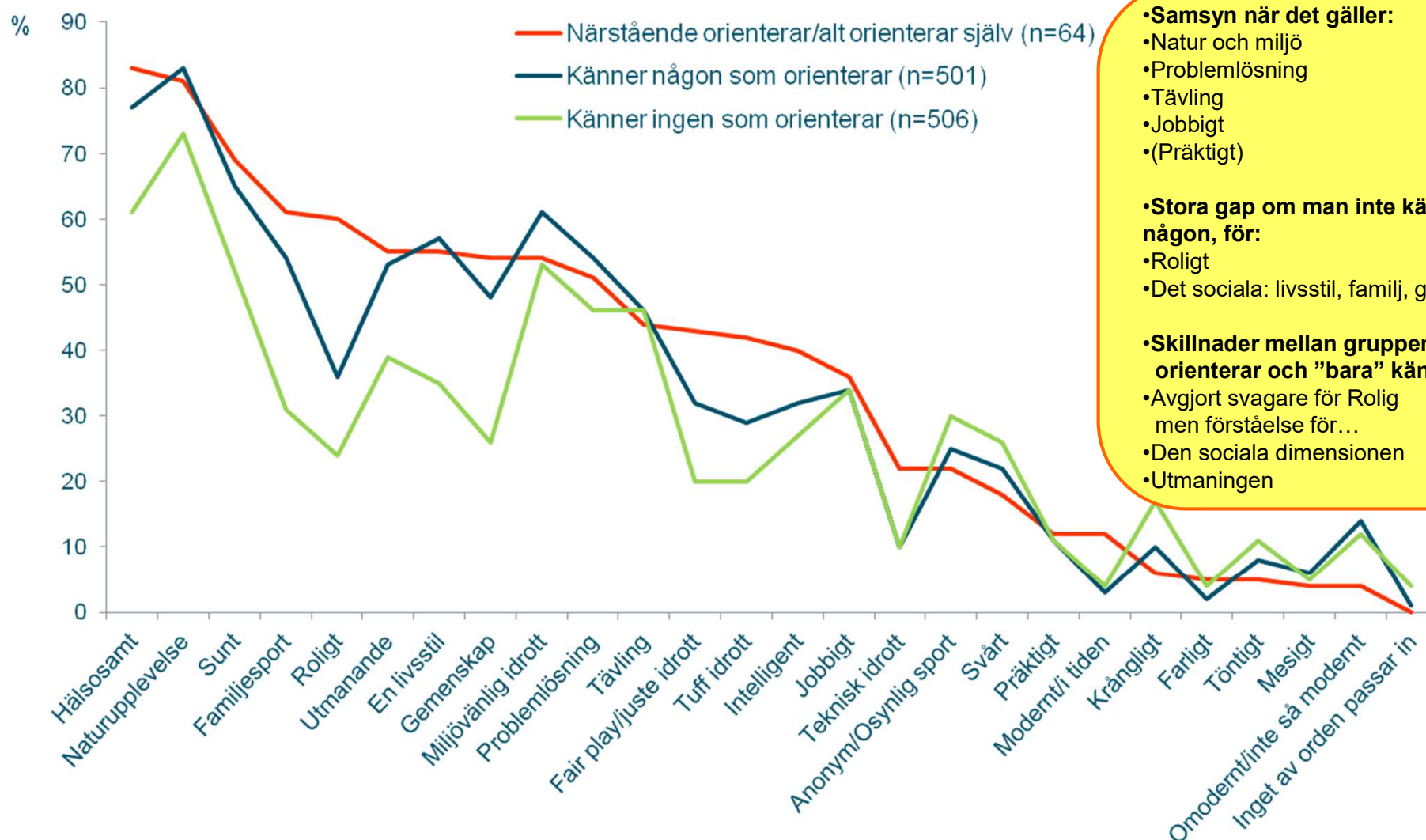
- Gemenskap
- En livsstil
- Familjesport
- Problemlösning
- Krångligt
- Anonym sport
- Hälsosamt/Sunt

•Notera:

- Få väljer modernt/i tiden men också...
- Relativt få väljer omodernt

Synen på Orientering skiljer sig beroende på graden av kontakt med sporten – men det finns också en samsyn

F11. Orientering kan väcka olika tankar och känslor. Vilka tankar och känslor har du inför orientering? Du kan välja så många eller få ord du vill som du tycker passar in på dina tankar och känslor inför orientering.

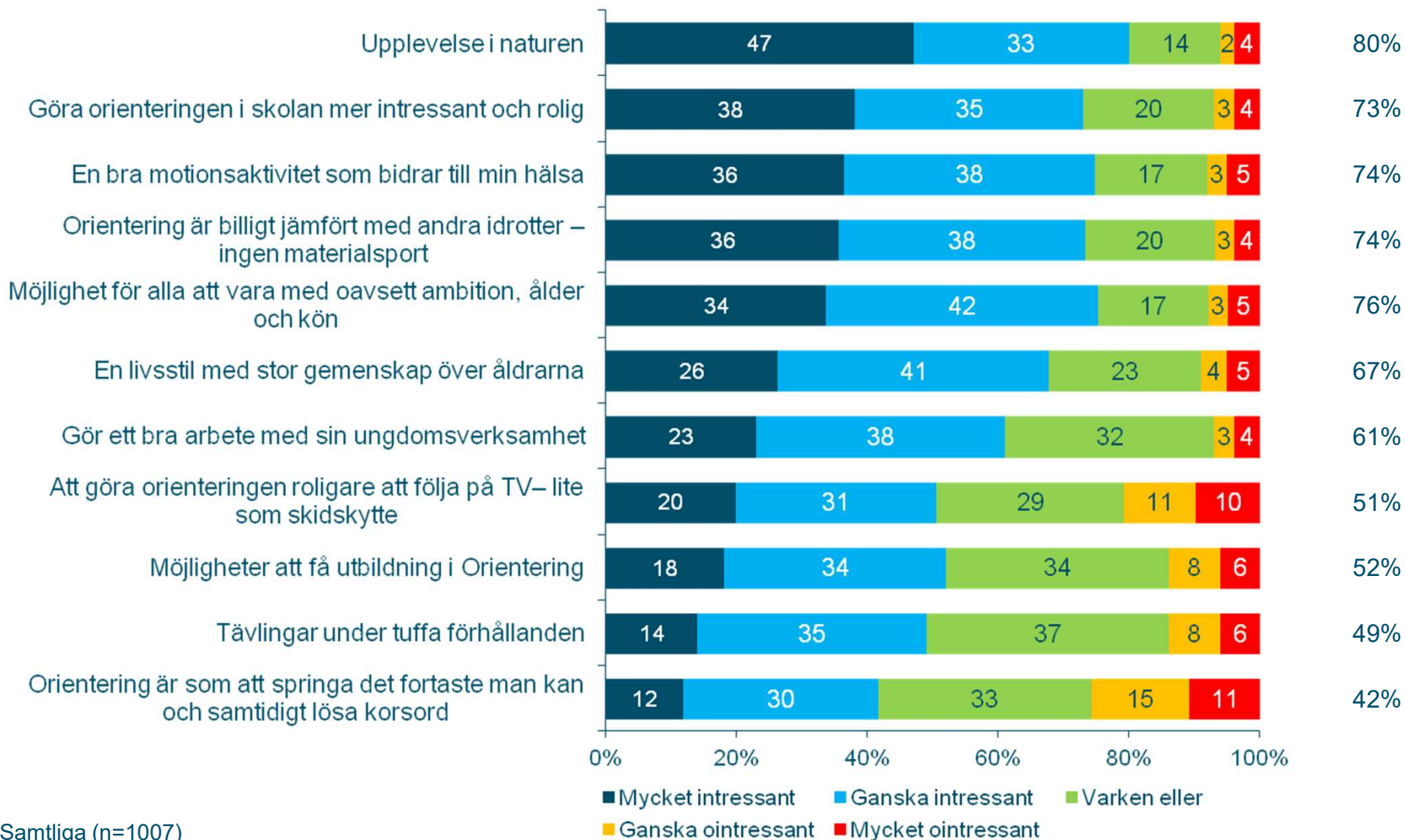
- **Samsyn när det gäller:**
 - Natur och miljö
 - Problemlösning
 - Tävling
 - Jobbigt
 - (Präktigt)
- **Stora gap om man inte känner någon, för:**
 - Roligt
 - Det sociala: livsstil, familj, gemenskap
- **Skillnader mellan gruppen närstående/själv orienterar och "bara" känner någon:**
 - Avgjort svagare för Roligt men förståelse för...
 - Den sociala dimensionen
 - Utmaningen

Det finns mycket att lyfta fram när det gäller orientering – Tyngst väger upplevelsen i naturen. Därefter följer behov av att lyfta sporten i skolan, bra motion, billigt och att alla kan vara med.

F13. Vad är intressant när det gäller orientering? Dvs vad tycker du att man ska berätta mer om/
vad är värt att föra fram när det gäller orientering?

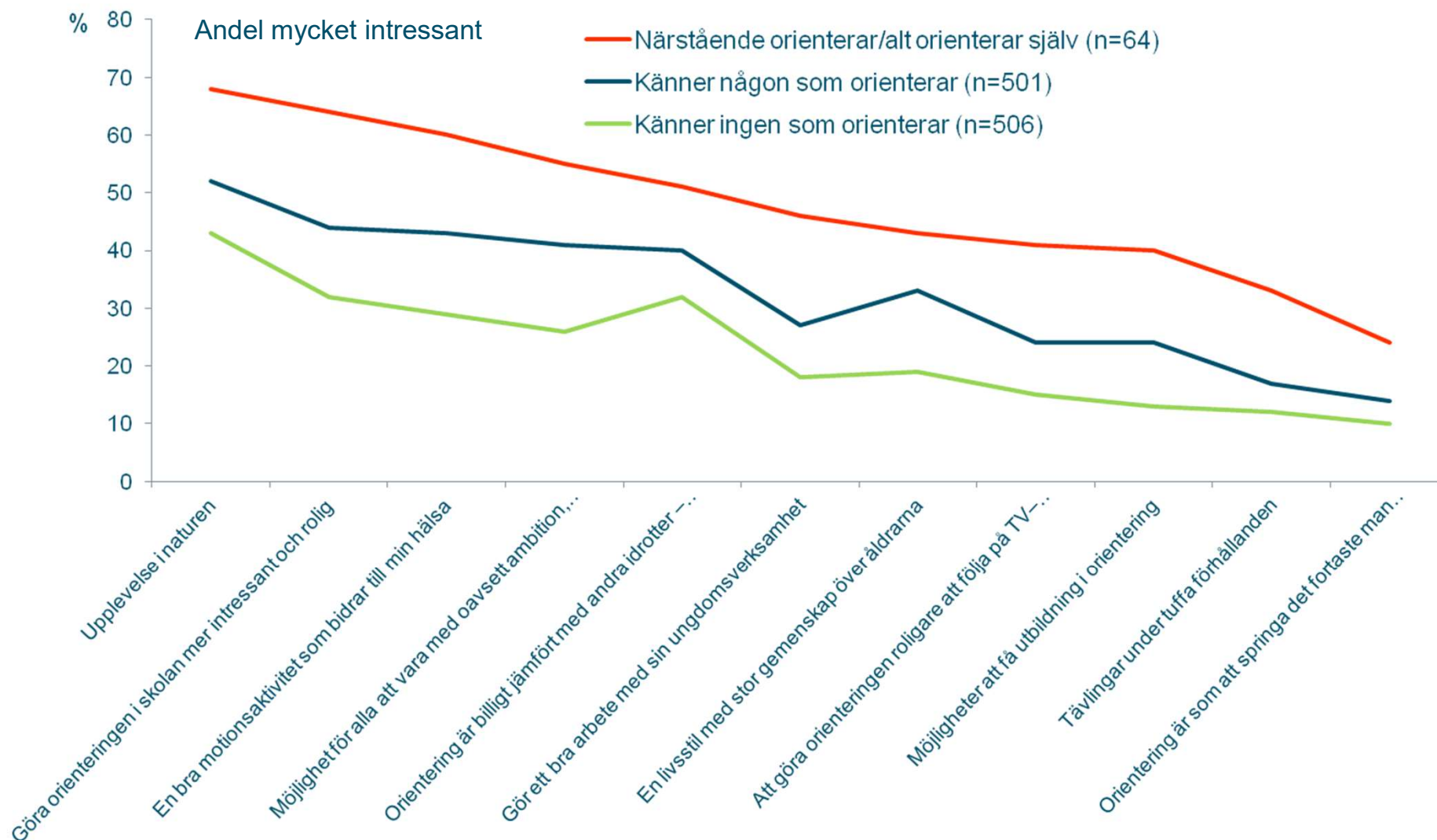
Mycket/ganska
intressant

Bas: Samtliga (n=1007)

Det finns en samsyn kring vad som bör lyftas fram om orientering – oavsett graden av kontakt med sporten

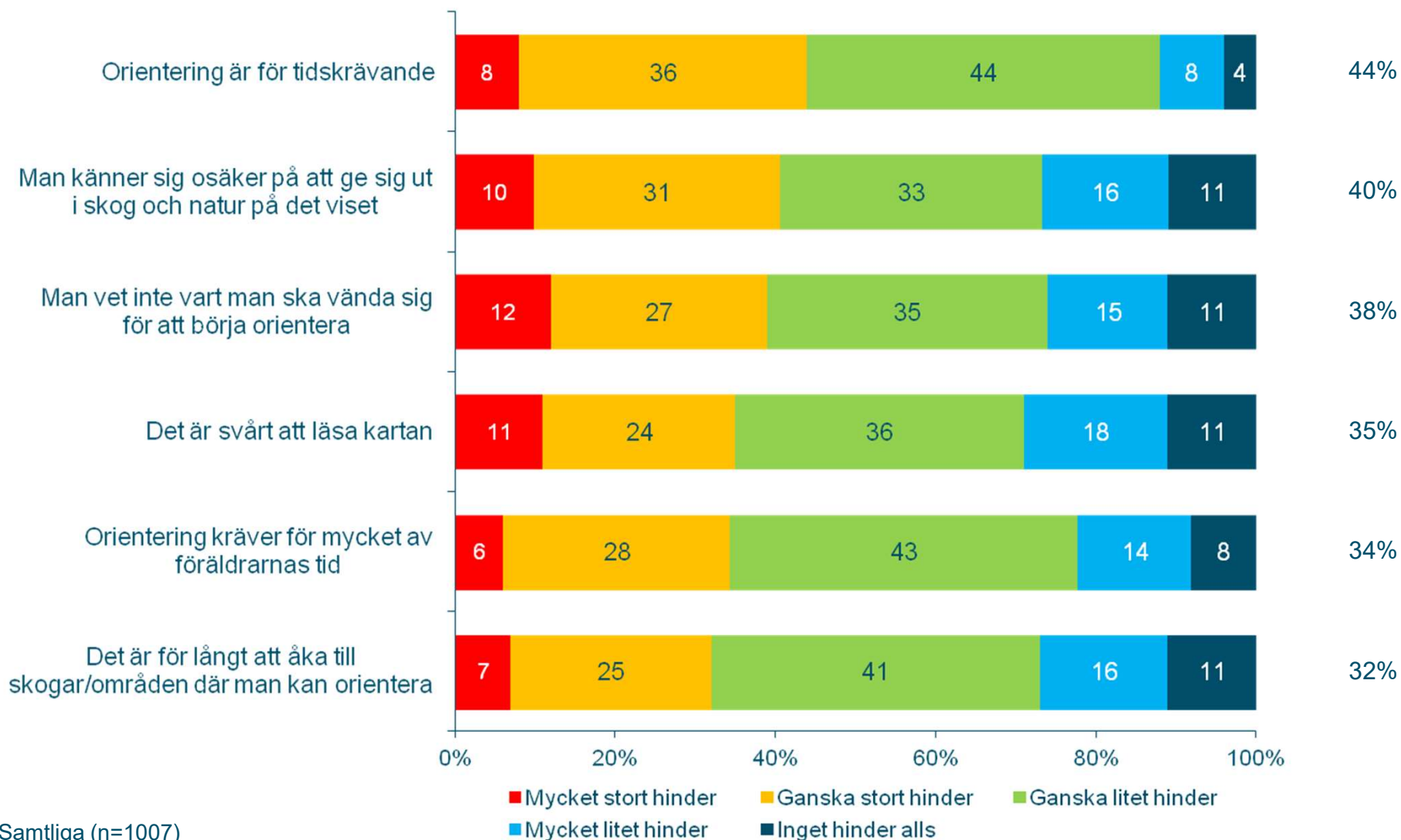
F13. Vad är intressant när det gäller orientering? Dvs vad tycker du att man ska berätta mer om/ vad är värt att föra fram när det gäller orientering?

Det finns ett antal hinder för att hålla på med orientering – tiden är ett tydligt sådant. Men det avgörande förefaller ändå vara om man tycker att det verkar roligt.

F14a. Det kan finnas ett antal hinder för att hålla på med orientering. I viken utsträckning tror du att följande är ett hinder för att hålla på med orientering?

Mycket/ganska stort hinder

Bas: Samtliga (n=1007)

**Hur förnya och
attrahera?
Utveckling av sporten
Reaktioner på idéer**

Avstämning av konkreta idéer

F14b. Här följer ett par olika idéer till hur orientering kan göras mer tillgängligt och därmed locka fler att prova orientering. För din del, hur intressant tycker du att det låter?

Idé 1 (Naturpasset grundpaket)

Din kommun har en friskvårdssatsning som innebär att du får en detaljerad karta hem i din brevlåda. Kartan är över området där du bor bland hus och skogsområden. På kartan finns information om kartans färger, tecken samt om hur själva aktiviteten går till. På kartan finns ett 50-tal checkpoints utplacerade i form av stolpar som du ska besöka i vilken ordning du vill. Kartan kan användas i pappersform men också laddas ned i din gps. När du kommer hem ska du registrera dina checkpoints på en hemsida som ger dig chans att vinna presentkort på friskvårdsprodukter. En aktivitet för att upptäcka nya platser i din närmiljö samtidigt som du får motion.

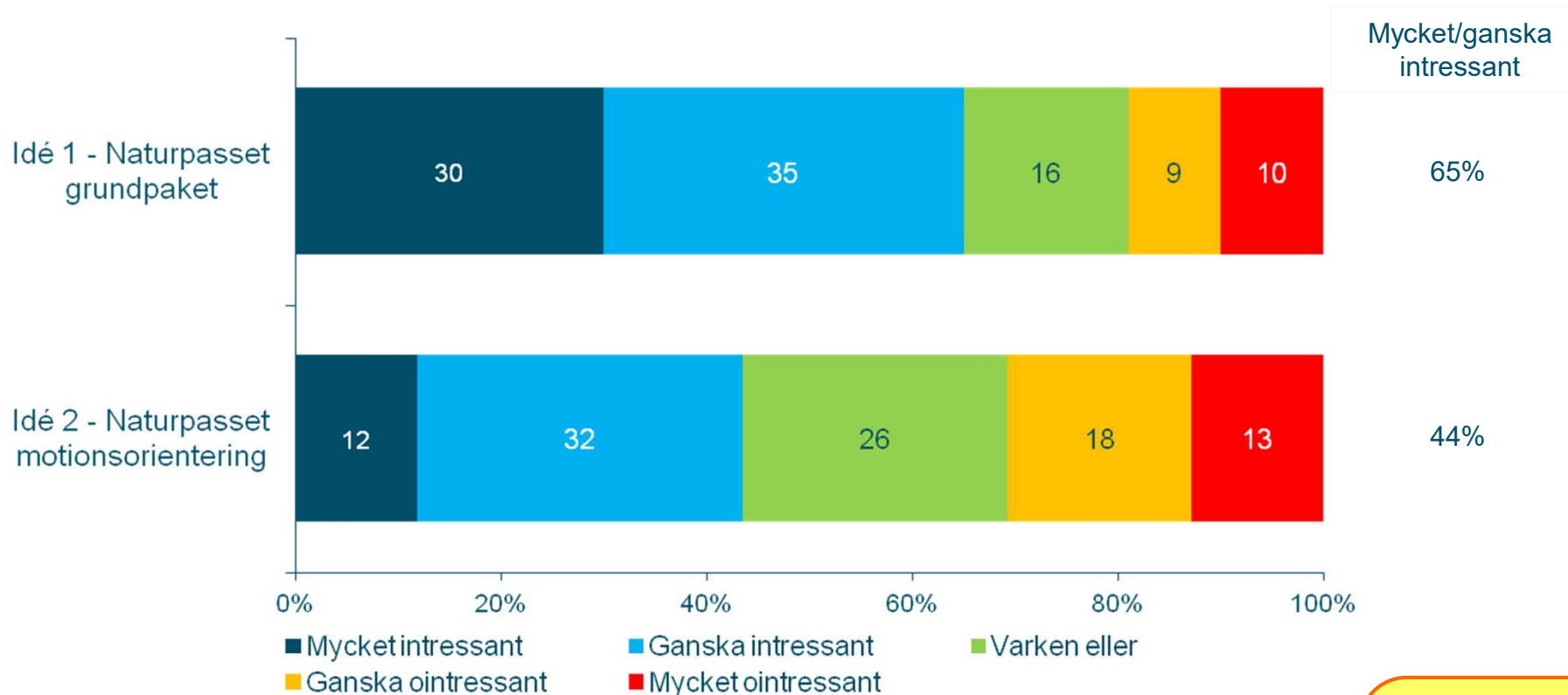
Idé 2 (Naturpasset motionsorientering)

Nära ditt bostadsområde arrangeras varje vecka en motionsaktivitet där kartan används som verktyg. En instruktör tar hand om dig på plats och informerar dig om hur aktiviteten fungerar. Du ska med kartans hjälp besöka ett antal kontroller som bildar en bana. Det finns tre olika banalternativ, lätt, mellan och svår bana. Den lätta banan går utmed stigar och vägar. När du startat på banan registrerar du besöken vid kontrollerna genom att stämpla med en elektronisk bricka som du kan hyra. I mål får du ett kvitto på att du tagit kontrollerna i rätt ordning samt även en sluttid om du vill ha det. En aktivitet för att komma igång med motion eller en alternativ träningsform för dig som redan motionerar.

Naturpasset grundpaket väcker klart ett intresse – 2 av 3 är positiva

Reaktionerna på Naturpasset motionsorientering är mer avvaktande

F14b. Här följer ett par olika idéer till hur orientering kan göras mer tillgängligt och därmed locka fler att prova orientering. För din del, hur intressant tycker du att det låter?

Intresse:

- + Kvinnor, i synnerhet 30-44 år
- Den yngsta gruppen
- Stockholm (tendens)

Hur kan orienteringssporten förnyas? Återkommande teman.....

Engagera allmänheten (vuxna och familjer) – sänka ribban och bredda

- Närmiljön – stadsorientering, parker och grönområden etc
- Göra lättillgängligt – närhet, kartor, sänka kraven på prestation
- Lyfta fram kombinationen av motion och problemlösning

Engagera barn och ungdom

- Samarbete med skolan
- Roligare
- Orienteringsklubbarnas betydelse

Modernisera och ”tuffa till”

- Modern teknik – GPS, mobiltelefon
- Attityd

Locka dem som söker utmaningar – höja ribban

- Trycka på utmaning och fysik (tangerar Modernisera och ”tuffa till”)

Marknadsföra – göra medialt och informera

- TV och media – presentation
- Förgrundsfigurer/ikoner
- Ta inspiration från andra idrotter
- Reklam och information

Förekomst av ett antal stickord:

- 14% skolan
- 10 % TV
- 7% reklam/marknadsföring
- 6% stad
- 5% barn
- 5% informera/information
- 5% karta
- 3% ungdom
- 3% familj
- 4% media
- 4% Gps
- 2% teknik

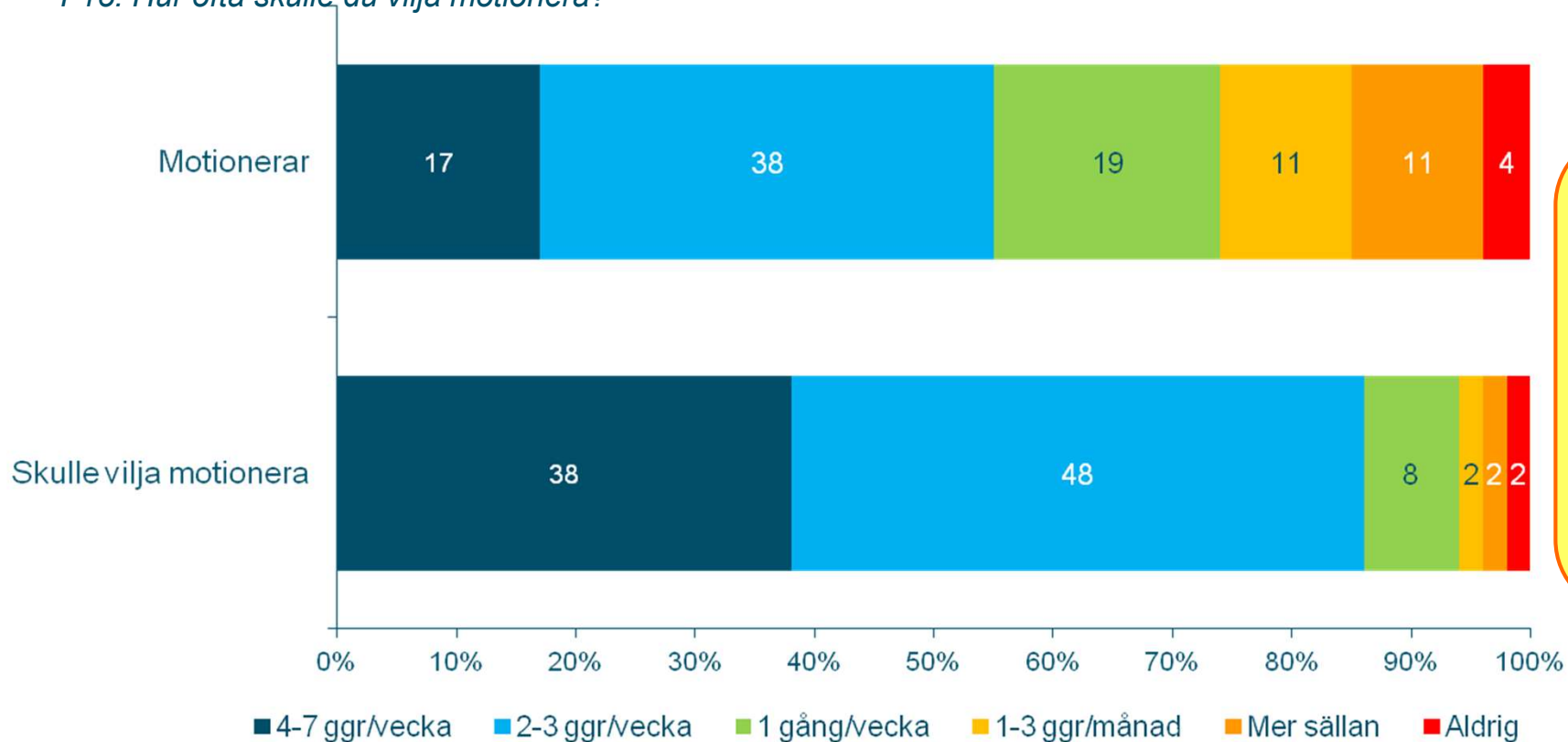
Motion

Vistelse i skog och mark

Det är ett stort gap mellan hur ofta vi motionerar och hur ofta vi skulle vilja motionera

F15. Hur ofta motionerar du?

F15. Hur ofta skulle du vilja motionera?

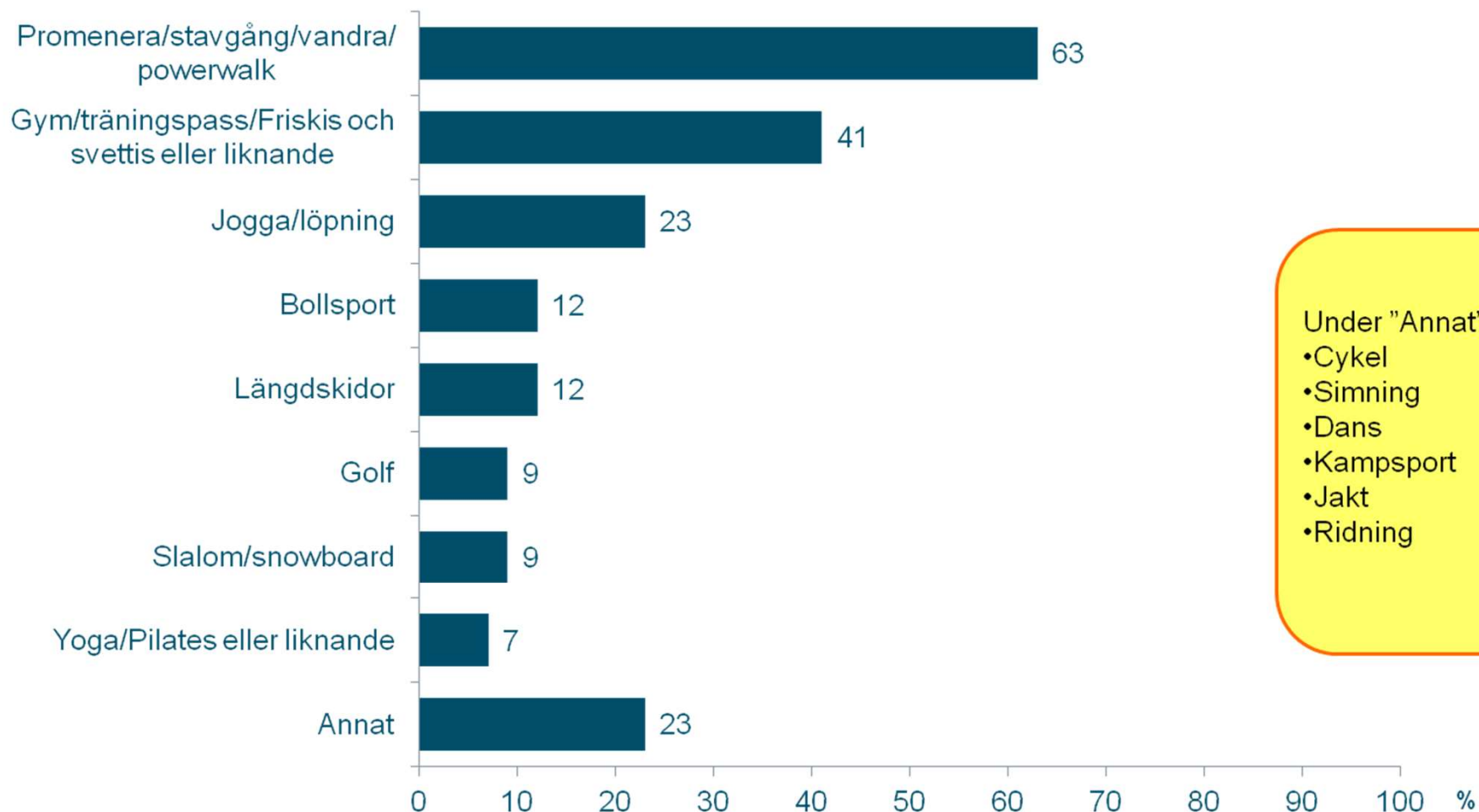

Några kommentarer:

- Yngre och äldre Motionerar mest
- Gruppen 45-59 år motionerar minst
- Gapet mellan nuläge och önskat tillstånd är störst för gruppen 45-59 år

Den i särklass vanligaste motionsformen promenera/gå. Därefter följer gym/gympa och jogging/löpning. Relativt stora skillnader beroende på ålder.

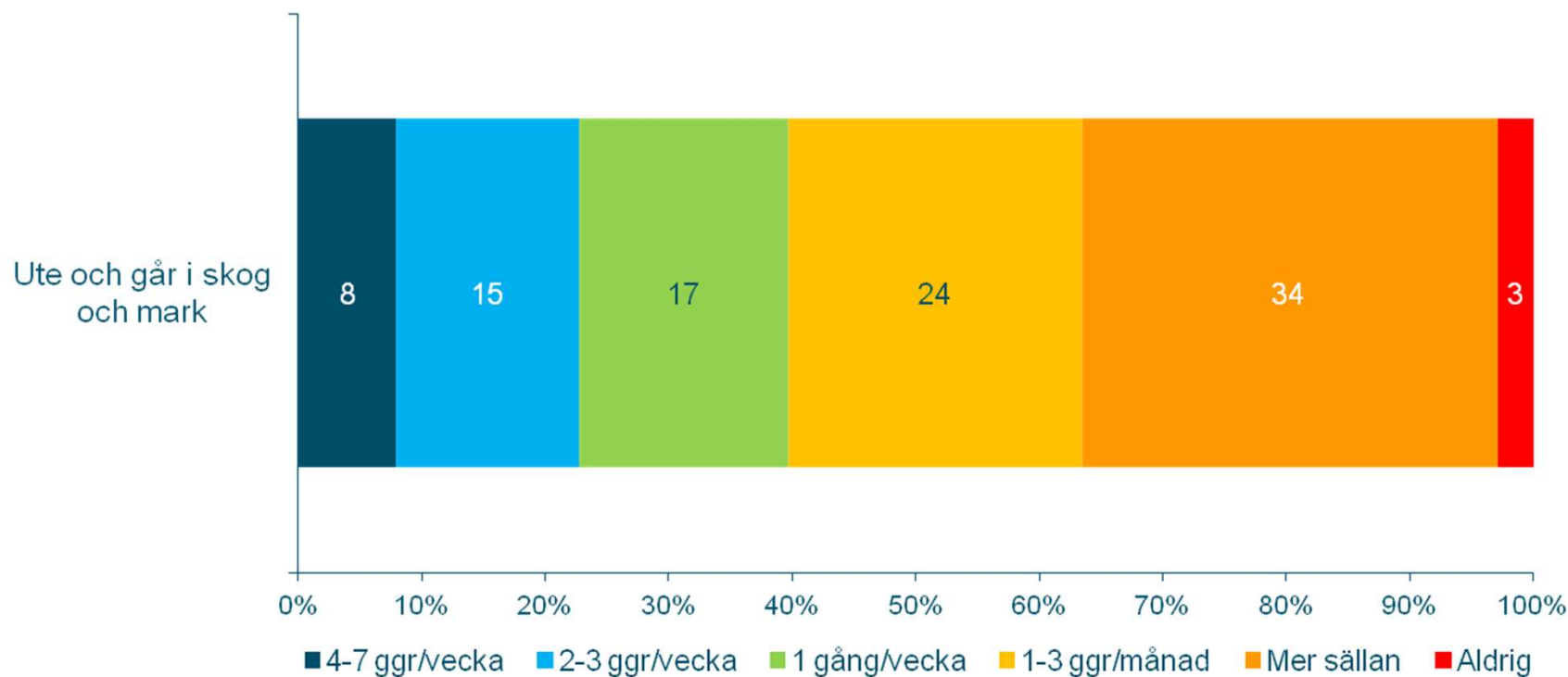
F16. Vilka av följande motionssätt eller idrotter ägnar du dig åt?

Bas: De som motionerar (n=969)

Vistelse i skog och mark – betydligt mer frekvent i gruppen + 45 år, starkast i den äldsta gruppen.

F17a. Hur ofta är du ute och går i skog och mark/naturen? :

Vistelse i skog och mark? Varför? Varför inte?

Varför?

Komma ut i friska luften

Naturupplevelsen

Välbefinnande

- Lugn och ro
- Avkoppling
- Frihet

Motion

- Röra på sig

Hund

Aktivitet

- Svamplockning
- Bärplockning

Varför inte (oftare)?

Tiden

- Hinner inte
- Tar för lång tid

Blir inte av

Fysiska hinder

- Sjukdom/skador

Avstånd

- Bor i stad
- Långt att ta sig/inget i närheten

Föredrar andra aktiviteter

- Annan typ av motion
- Andra sysselsättningar

Inte intressant/jobbigt

Vet ej

Förekomst av ett antal stickord:

Varför? (659)

- 29% frisk luft
- 26% natur
- 19% motion
- 17% lugn
- 15% ro
- 12% hund
- 10% avkoppling
- 7% svamp
- 6% skog
- 5% tystnad
- 5% frihet
- 4% bär
- 3% stress

Varför inte (oftare)? (344)

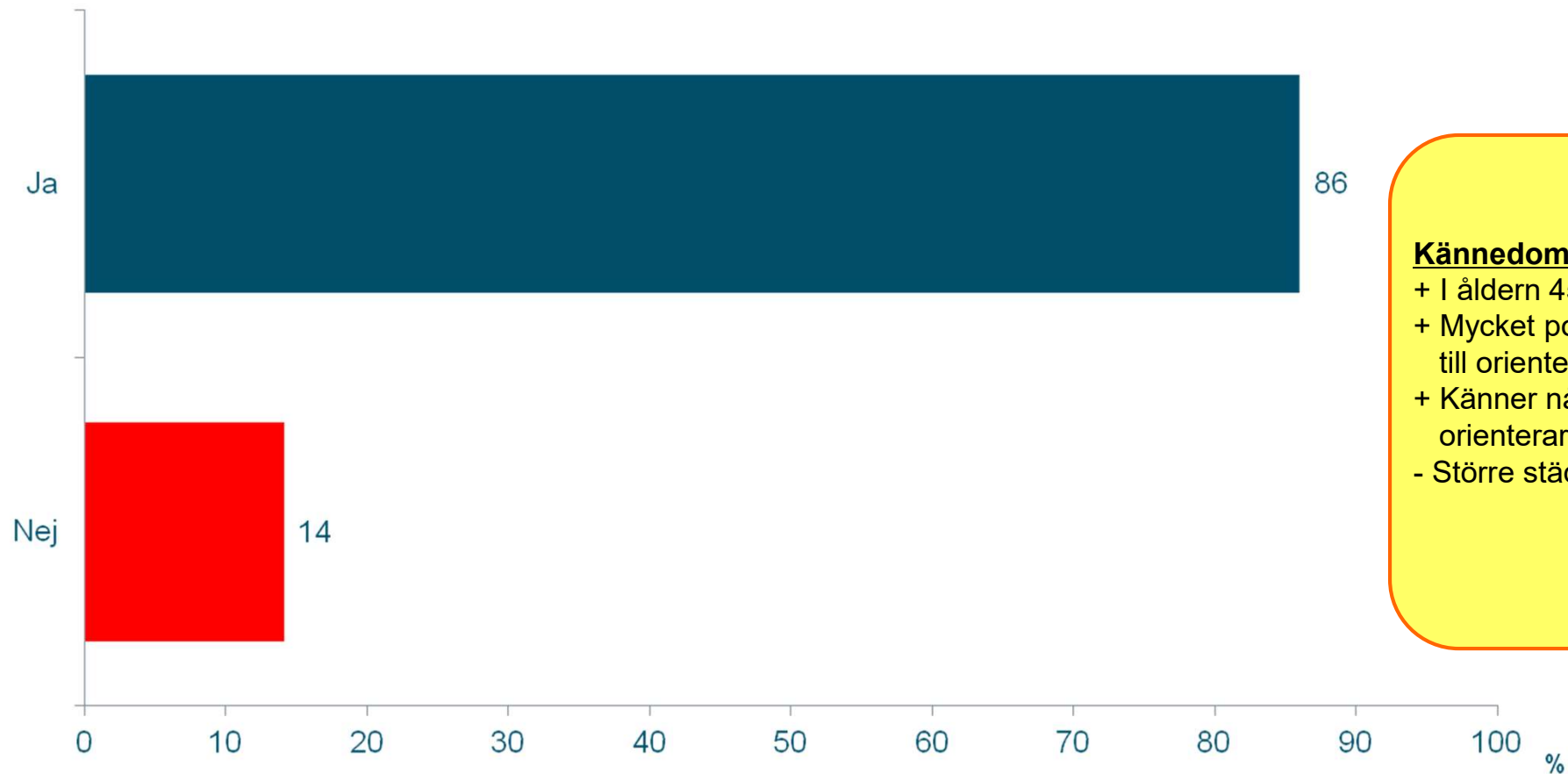
- 24% tid
- 8% blir (inte av)
- 6% jobb/arbete
- 5% stad

O-ringen

På direkt fråga är kännedomen om orienteringstävlingen O-Ringen mycket hög. Nära 9 av 10 säger sig känna till den.

F2b. Känner du till att det finns en orienteringstävling som heter O-Ringen?

Kännedom om O-Ringen:

- + I åldern 45 + år
- + Mycket positiv inställning till orientering
- + Känner någon som orienterar
- Större städer

Slutsatser och Reflektioner

Slutsatser och Reflektioner 1

Syner på orientering är i många stycken positiv...

Hörnstenar är...

- Naturen och friluftsliv
- Motion och fysisk aktivitet
- Problemlösning

...och den unika kombinationen det innebär

Markörer och förtecken är...

- Utmaning/tänja på gränser
- Tävling
- Uthållighet

Slutsatser och Reflektioner 2

Utmaningar ligger framför allt i...

- Tydliga bilder av sporten men en begränsad kunskap
- Orientering i skolan – har stark påverkan på hur sporten upplevs
- Nå de yngre – svalare inställning, inriktning på sport/motion (gym, bollsporter) och vistas mindre i skog och mark
- Gapet mellan de positiva attityderna och intresset för att själv delta
- Ligga i tiden och utvecklas – utan att förlora kärnvärden
- Att synliggöra orienteringen

Slutsatser och Reflektioner 3

Möjligheterna ligger framför allt i...

- De positiva attityderna - många SER det unika i kombinationen av fysisk och intellektuell utmaning
- Redan idag ägnar sig många åt aktiviteter som tangerar orientering – promenader och löpning liksom att vistas i skog och mark
- De tydliga och starka bilderna av orientering och orienteraren
- Öppenheten för förändringar och modernisering av sporten. Fem områden utkristalliserar sig:
 - Engagera allmänheten, där mycket handlar om att sänka tröskeln för att prova
 - Engagera barn och ungdomar – göra det roligare, skolan ses här som avgörande
 - Modernisera och ”tuffa till”
 - Locka dem som söker utmaningar – höja ribban
 - Marknadsföra – göra medialt och informera
- Intresset för den konkreta idén med Naturpasset grundpaket – som möter önskemål om att göra orienteringen mer lättillgänglig ur flera perspektiv

